

ÎNCHEIERE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Tatiana Sanduța,

în cauza civilă la cererea înaintată de Tatiana Sanduța către Anatolie Vieru, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei și Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Râșcani, mun. Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, apărarea drepturilor copiilor și decăderea din drepturile părintești,

împotriva deciziei din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Tatiana Sanduța, fiind menținută hotărârea din 08 februarie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 15 martie 2018, Tatiana Sanduța s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Anatolie Vieru, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei și Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Râșcani, mun. Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, apărarea drepturilor copiilor și decăderea din drepturile părintești.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la XXXXXXXXXXXXXXX, a înregistrat căsătoria cu Anatolie Vieru, iar la XXXXXXXXXXXXXXX, s-a născut copilul comun XXXXXXXXXXXXXXX. De asemenea, din relația de concubinaj cu XXXXXXXXXXXXXXX, mai are un copil, XXXXXXXXXXXXXXX, actualmente XXXXXXXX. Împreună cu toată familia sa, a locuit temporar în r. Orhei, s. Piatra, în casa soacrei sale Nina Vieru.

Potrivit reclamantei, în timpul căsătoriei, Anatolie Vieru făcea abuz de băuturi alcoolice și devenise agresiv față de ea și față de copii, permițându-și să o agreseze fizic și psihic, de multe ori chiar și în prezența copiilor. Prin urmare, acest viciu pentru soțul ei a devenit tot mai frecvent, astfel încât atât soțul ei, cât și soacra sa, practic în fiecare zi erau în stare de ebrietate, iar nopțile deveneau un coșmar atât

pentru ea, cât și pentru copiii săi. Totodată, Anatolie Vieru are grave probleme XXXXXX, fapte constatate de medicii XXXXXX, și care pot fi dovedite doar prin intermediul instanței judecătorești, or medicii refuză să elibereze informația în acest sens, invocând secretul medical și datele cu caracter personal.

Prin hotărârea din 25 octombrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, căsătoria între reclamantă și Anatolie Vieru a fost desfăcută. Prin aceeași hotărâre, s-a dispus determinarea domiciliului copiilor minori cu tatăl Anatolie Vieru și încasarea pensiei de întreținere pentru copii din contul mamei.

Reclamanta consideră că determinarea temporară a domiciliului copiilor minori cu tatăl a fost doar consecința unui venit decent și lipsa unui spațiu locativ. Din acest motiv, a fost nevoită să plece peste hotarele țării pentru a dobândi o sursă de existență și să asigure copiii cu un loc de trai decent, într-un mediu liniștit și cu posibilități suficiente pentru buna creștere și educare a lor.

Astfel, la moment, reclamanta dispune și de spațiu locativ peste hotarele Republicii Moldova și de un venit decent, care îi dă posibilitatea să educe și să întrețină copiii chiar și de una singură, în lipsa aportului tatălui. În așa mod, înainte de plecare, a convenit cu Anatolie Vieru ca să îngrijească de copii cât ea va fi plecată la muncă peste hotare, și îi va transmite banii câștigați din muncă, haine și produse, atât pentru copii, cât și pentru el. Prin urmare, a mers peste hotarele Republicii Moldova, unde s-a angajat în câmpul muncii, iar banii câștigați îi transmitea fostului soț pentru îngrijirea copiilor. La fel, transmitea haine pentru copii și produse. Acasă revenea aproximativ la un interval de 2-3 luni. Până la momentul actual, în exclusivitate din banii ei, pentru un trai decent și creștere normală a copiilor, a achiziționat un șir de bunuri, printre care: televizor, mașină de spălat, canapea, aspirator, dulap, masă, plapumă, perne, aparat de cafea, aparat pentru aluat, aparat pentru copt pâine, fier de călcat, etc.

Suplimentar reclamanta a indicat că, din banii agonisiți din munca ei peste hotarele Republicii Moldova, a decis să investească în construirea unei case pe lotul de teren al socrilor, unde să poată locui cu familia sa în condiții adecvate. În acest sens, a achiziționat ciment, piatră, nisip, pietriș, lemn, acoperiș, etc. Toate străduințele sale au fost și sunt îndreptate spre realizarea unor condiții de trai bune pentru copiii ei, însă atât foștii socri, cât și fostul soț nu au apreciat niciodată eforturile și reușitele sale.

Potrivit reclamantei, Anatolie Vieru nu urmărește ca copiii să crească într-un mediu liniștit, prielnic pentru buna dezvoltare psihică și fiziologică a lor. Anatolie Vieru are probleme XXXXXX, pe fonul cărora își pierde ușor controlul și devine agresiv, iar aflarea copiilor la domiciliul acestuia prezintă un risc pentru copii. Consideră cu desăvârșire că doar ea, ca mamă, le poate crea condiții normale pentru creșterea și dezvoltarea copiilor. Însă, Anatolie Vieru refuză să îi predea copiii pentru a stabili domiciliul cu ea, pentru a le asigura un mediu adecvat în acest sens și pentru a le îmbunătăți traiul, iar de câte ori merge la copii să-i ia cu dânsa la domiciliul său, Anatolie Vieru devine extrem de agresiv în momentele în care încearcă să-l convingă că copiii au nevoie de ea ca mamă.

De asemenea, reclamanta i-a înaintat solicitări pârâtului cu privire la eliberarea permisiunii de a perfecta și a primi pașapoartele pentru copiii minori XXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXXXXXX, însă pârâtul refuză eliberarea acordurilor în acest sens.

La fel, la nenumăratele ei solicitări adresate pârâtului privind permisiunea la ieșirea și intrarea din/în Republica Moldova a copiilor minori, însoțiți de mama lor, Tatiana Sanduța, pentru studii, tratamente și odihnă, pârâtul refuză eliberarea acordurilor în acest sens.

Reieșind din cele expuse, reclamanta a solicitat: stabilirea domiciliului copiilor minori, XXXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXXX, cu mama, Tatiana Sanduța; constatarea ilegalității refuzului lui Anatolie Vieru de a da acordul la perfectarea și primirea pașapoartelor pe numele copiilor minori; a permite perfectarea și primirea pașapoartelor pe numele copiilor minori în lipsa acordului tatălui; constatarea ilegalității refuzului lui Anatolie Vieru de a da acordul la ieșirea și intrarea din/în Republica Moldova a copiilor minori, însoțiți de mama lor, Tatiana Sanduța, pentru studii, tratamente și odihnă; a permite ieșirea și intrarea din/în Republica Moldova a copiilor minori, însoțiți de mama lor, Tatiana Sanduța, pentru studii, tratamente și odihnă, în lipsa acordului tatălui Anatolie Vieru; decăderea lui Anatolie Vieru din drepturile părintești în privința copiilor minori XXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXX.

Prin hotărârea din 08 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, cererea de chemare în judecată înaintată de Tatiana Sanduța către Anatolie Vieru, intervenienți accesorii Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei și Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Râșcani, mun. Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, apărarea drepturilor copiilor și decăderea din drepturile părintești, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Tatiana Sanduța, fiind menținută hotărârea din 08 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că pretențiile reclamantei Tatiana Sanduța nu au fost dovedite prin probe concludente, iar toate afirmațiile acesteia cu privire la veniturile sale, domiciliu, obstacolele create de fostul soț, comportamentul agresiv al acestuia, etc, sunt declarative și nu pot fi luate în considerație de către instanță.

La 26 decembrie 2019, Tatiana Sanduța a contestat cu recurs decizia din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 08 februarie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea Tatiane Sanduța să fie admisă integral.

La 05 februarie 2020, Anatolie Vieru, prin intermediul avocatului Serghei Șteliman, a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tatiana Sanduța este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 05 noiembrie 2019 și expediată participanților la proces la 04 decembrie 2019 (f.d. 33, vol. II), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către părți. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 26 decembrie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentei, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Tatiana Sanduța.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Tatiana Sanduța.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru